

VECUMNIEKU NOVADA BĀRIŅTIESA

Rīgas iela 29A, Vecumnieki, Vecumnieku novads, Latvija, LV-3933. Tālr./fakss 63960527, evita.caune@vecumnieki.lv

Par Vecumnieku novada bāriņtiesas darbu 2015.gadā

Vecumnieku novada bāriņtiesas (turpmāk tekstā – bāriņtiesa) esošais sastāvs tika apstiprināts 2014.gada 30.jūlijā, kas fiksēts Vecumnieku novada Domes (turpmāk tekstā – Dome) sēdes protokolā Nr.9, un pilnvaras stājās spēkā 2014.gada 1.augustā.

Vecumnieku novada bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, prioritāri nodrošinot bērnu un citu personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Finanšu līdzekļus bāriņtiesas darbībai piešķir pašvaldības dome.

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesa sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības Domei pārskatu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.

Bāriņtiesas lietvedībā esošo administratīvo lietu skaits

Gads	01.01.2015. – 31.12.2015.
KOPĀ	149
Aizgādības tiesību lietas	25
Aizgādņības lietas	13
Bērna mantas pārvaldība	18
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	8
Lietas par atzinumu sniegšanu tiesai	4
Adopcijas lietas (atzīšana par adoptētājiem)	2
Aizbildņības lietas	42
Ievietošana institūcijā	5
Piespiedu ārstēšana	1
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	3
Audžuģimenes lietas	2
Bērnu ievietošana audžuģimenēs	12
Kontroles lietas	14

Atskaites periodā pieņemtie lēmumi

Gads	01.01.2015. – 31.12.2015.
Pieņemto lēmumu skaits	74
Bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana un atjaunošana	pārtraukšana - 6 atjaunošana – 3

Vienpersoniskie lēmumi	3
Par aizbildnības nodibināšanu	12
Par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	4
Par adoptētāja statusa piešķiršanu	2
Par atļauju rīkoties ar bērna mantu	6
Lēmumi lietās par bērnu ievietošanu institūcijās	2
Par bērnu ievietošanu audžuģimenē	5 (t.sk. no institūcijas – 2)
Lēmumi lietās par bērnu nodošanu citas personas aprūpē	2
Personu izvērtēšana atbilstībai aizbildņa pienākumu veikšanai	3
Bērna mantas pārvaldība	2
Par atļauju bērnam šķērsot LR valsts robežu	2
Par piespiedu ārstēšanu no atkarību izraisošām vielām	1
Par uzvārda maiņu	2
Citi lēmumi	19

Atskaites perioda laikā aizgādības tiesības pārtrauktas 11 vecākiem, atjaunotas - trim vecākiem.

Pārsvārā ģimenēs tikusi konstatēta vardarbība vecāku starpā, kam pamatā ir dažādu atkarību problēmas. Līdz ar to bērni ir cietuši no vardarbības – pamešanas novārtā. Ir konstatēta vecāku nolaidīga attieksme pret bērnu aizgādības un audzināšanas pienākumu pildīšanu, kā arī konstatēts, ka vecāki ir ļaunprātīgi izmantojuši savas tiesības, nenodrošinot bērnu aprūpi un uzraudzību.

Lietās par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu bāriņtiesa veiksmīgi sadarbojas ar sociālo dienestu. Pēc veiktajiem grozījumiem Bāriņtiesu likumā, janvāra mēnesī ir ierosinātas vēl 3 administratīvās lietas par aizgādības tiesībām vecākiem, kuri pietiekami nenodrošina bērnu attīstībai un audzināšanai nepieciešamos apstākļus vai ir emocionāli vardarbīgi. Šajos gadījumos ir informētas un iesaistītas arī citas atbildīgās institūcijas (policija, izglītības un veselības iestādes).

Ar tiesas spriedumu uz bāriņtiesas pieteikuma pamata 3 vecākiem (tēviem) atņemtas bērnu aizgādības tiesības.

Uz 2015.gada 31.decembri ārpusģimenes aprūpē atrodas 63 novada bērni, no tiem: 11 audžuģimenēs, 48 aizbildņu ģimenēs, 4 bērni ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk tekstā – institūcija).

Vecumnieku novadā ir 2 (divas) audžuģimenes, no kurām vienā ir ievietots citas pašvaldības bērns, otrā – viens citas pašvaldības bērns, bet otrs Vecumnieku novada bērns no institūcijas. Vienai ģimemenei ir piešķirts audžuģimenes statuss. 11 Vecumnieku novada bērni dzīvo citu pašvaldību audžuģimenēs.

Aizbildņa pienākumus uz 2015.gada 31.decembri Vecumnieku novadā atbildīgi veic 25 personas (17 vecvecāki, 4 citi radnieki, 4 citas personas), 2 aizbildņi pagājušajā gadā atlaisti no aizbildņa pienākumu pildīšanas pēc pašu vēlēšanās, 4 aizbildņi atlaisti, jo bērni kļuva pilngadīgi.

17 Vecumnieku novada bērni uzturas citu pašvaldību aizbildņu ģimenēs.

Par 2 bērniem pieņemts lēmums ar atzinumu, ka bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm, jo vecāki izbrauc strādāt uz ārzemēm uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem.

Novadā ir 13 pilngadīgas personas, kurām ar tiesas lēmumu noteikti rīcībspējas ierobežojumi un, kuras atrodas citu personu aizgādībā.

Pārskata periodā pieņemti 6 lēmumi par nepilngadīgo bērnu mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību.

Pārskata periodā neviens bāriņtiesas lēmums nav pārsūdzēts administratīvajā tiesā.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētājas vietniece un locekles ir piedalījušās 9 tiesas sēdēs, no tām:

- 3 Bauskas rajona tiesas sēdēs, kā prasības pieteicēja aizgādības tiesību atņemšanai,
- 2 Aizkraukles rajona tiesas sēdēs kā institūcija par personas rīcībspējas ierobežošanas pārskatīšanu,
- 1 Aizkraukles rajona tiesas sēdē kā institūcija krimināllietā par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa noteikšanu nepilngadīgajam,
- 3 Rīgas apgabaltiesas sēdēs kā institūcija Civillietā par atsevišķu aizgādību un saskarsmes noteikšanu .

Gads	01.01.2015.-31.12.2015.
Pārskata periodā slēgto lietu skaits	1
Pārsūtīto lietu skaits, sakarā ar deklarētās dzīvesvietas maiņu	3

Dokumentu aprīte pārskata periodā

Gads	01.01.15.-31.12.15.
Saņemtie iesniegumi	48
Saņemtie dokumenti	639
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām (nosūtītie dokumenti)	756

Citi bāriņtiesas kompetences ietvaros izpildītie darbi pārskata periodā

Gads	01.01.15.-31.12.15.
Izdarīto apliecinājumu skaits kopā	386
Vecumnieku pagastā	223
Skaistkalnes pagastā	36
Valles pagastā	50
Stelpes pagastā	26
Bārbeles pagastā	33
Kurmenes pagastā	18
Iesniegtas bāriņtiesas prasības tiesā bērnu vai personu ar ierobežotu rīcībspēju interesēs	4
Dalība tiesas procesos, kur prasītājs nav bāriņtiesa	6
Sagatavoti privātpersonu prasības pieteikumi tiesai uzturlīdzekļu piedziņai, paternitātes noteikšanai, pagaidu aizsardzībai pret vardarbību.	43

Bāriņtiesas darbinieki pārbaudījuši dzīves apstākļus sociālā riska ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, aizbildnībā esošo bērnu ģimenēs,

audžuģimenēs, sociālās rehabilitācijas institūcijās, kurās ievietoti bērni, aizgādņu ģimenēs, kurās ir personas ar ierobežotu rīcībspēju, pēc tiesas pieprasījuma lietās par uzturlīdzekļu piedziņu, saskarsmes tiesību izmantošanu, viena vecāka aizgādības noteikšanu, kā arī pēc informācijas saņemšanas no institūcijām un privātpersonām par apstākļiem ģimenēs, kad nepieciešams rīkoties atbilstoši bāriņtiesas kompetencei.

Pārskata periodā veiktas 78 dzīves apstākļu pārbaudes.

Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu un preventīvus pasākumus bērnu, jauniešu un vecāku izglītošanai un tiesiskai aizsardzībai. Šajā periodā sarunas protokolos ir fiksētas 115 sarunas.

Bāriņtiesa pieprasa Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai un izsniedz bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Pārskata periodā pirmreizēji kopā pieprasītas 5 apliecības.

Bāriņtiesa iesaistījusi situāciju risināšanā, kad skolēni neapmeklē izglītības iestādes, pārkāpj uzvedības noteikumus un nepakļaujas audzināšanai. Turpinās laba sadarbība ar novada izglītības iestādēm. Regulāri tiek organizētas starpinstitucionālās sadarbības sanāksmes, kurās iesaistās dažādu institūciju speciālisti dažādu problēmu risināšanā.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

Atskaites periodā tika sakārtots bāriņtiesas arhīvs līdz 2010.gadam. Līdz 2016.gada 1.jūnijam nepieciešams arhivēt 2011.gada lietas.

Regulāri bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētājas vietniece un bāriņtiesas locekļi ir apmeklējuši VBTAI organizētos seminārus un lekcijas, praktiskās darbnīcas Latvijas pašvaldību mācību centrā, lai pilnveidotu savas zināšanas.

Arvien vairāk iedzīvotāju vēlas izmantot un pozitīvi novērtē bāriņtiesas darbinieku sniegto bezmaksas palīdzību juridisku jautājumu risināšanā.

Bāriņtiesa atzinīgi novērtē iespēju izmantot sociālā dienesta psihologa pakalpojumus bērniem, vecākiem, aizbildņiem un audžuģimenēm. Pozitīvi ir tas, ka psihologa pakalpojumi ir pieejami dažās novada izglītības iestādēs. Nākotnē būtu vēlams, lai psihologa pakalpojumi būtu pieejami visās novada izglītības iestādēs. Kā arī, pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 26.panta pirmo daļu, ka *ģimene ir dabiska bērna attīstības un augšanas vide, un katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē. Valsts un pašvaldība atbalsta ģimeni, it īpaši daudz bērnu ģimeni, un sniedz tai palīdzību*, novadā ir nepieciešami arī asistenta pakalpojumi.

Turpmāk jāveicina un jāpopularizē audžuģimeņu kustības attīstība novadā, lai lielākam bērnu skaitam būtu iespēja dzīvot un augt ģimeniskā vidē, paliekot savā novadā, iegūstot izglītību sava novada mācību iestādēs. Tas ļautu bez vecāku gādības palikušajiem bērniem uzturēt regulārus kontaktus un saskarsmi ar radniekiem un draugiem.

Vecumnieku novada bāriņtiesas priekšsēdētāja Evita Caune